

Posudek školitele na bakalářskou práci Oldřicha Haška „Dopad rozšiřování Evropské unie na základní demografické ukazatele“

Předkládaná bakalářská práce Oldřicha Haška „Dopad rozšiřování Evropské unie na základní demografické ukazatele“ má 70 stran, přičemž textová část se rozkládá na 54 stranách. Práce nemá přílohy, je rozdělena do pěti kapitol, včetně *Úvodu* a *Závěru*.

Téma práce, které si student zvolil, je zajímavé a inovativní. Proces postupného rozšiřování Evropské unie byl prozatím v různých studiích hodnocen převážně z pohledu ekonomů, co jednotlivé vlny přistoupení znamenají jak pro nové, tak dosavadní členské státy. V podobném duchu však nebyl zpracován pohled demografický – na obdobné myšlenky je proto založena tato bakalářská práce, která sleduje podle jednotlivých vln rozšiřování, jak se měnily průměrně hodnoty základních demografických ukazatelů za celou Evropskou unii, a jakých hodnot by ukazatele nebyvaly, kdyby k rozšíření nedošlo. Jedná se sice o představení určité hypotetické představy, ale i tento přístup má svá specifika a nelze upřít autorovi práce snahu s tímto tématem vypořádat se ctí.

Práce má logickou strukturu. První kapitola, která kromě uvedení do problematiky a přehledu použitých demografických ukazatelů, přináší také dle mého názoru cenný poznatek, který se týká možností, resp. nemožností použití různých statistických přístupů k hodnocení sledované problematiky. Autor práce chtěl aplikovat na testování hypotéz o dopadu rozšiřování takové přístupy, které by více po statistické stránce dokázaly najít odpověď na vstupní otázky. Nicméně na vlastní kůži se přesvědčil, že použití parametrických či neparametrických testů, či dokonce použití analýzy časových řad, na data tohoto typu použít nelze. Jako školitel tak musím vyzdvihnout snahu a zainteresovanost autora, kdy jednotlivé statistické testy nastudoval, konzultoval a vyzkoušel vypočítat. Výsledek, který byl trochu překvapující, tzn. nemožnost použití těchto testů, pak dle mého názoru dobře pospal a zdůvodnil právě ve vstupní metodologické kapitole, což je také cenný poznatek. Druhá kapitola podává přehledně, ale možná na práci tohoto typu až příliš podrobně, informaci o vývoji rozšiřování Evropské unie. Následující třetí kapitola již je demografického rázu a popisuje vývoj sledovaných demografických ukazatelů od šedesátých let dvacátého století do současnosti. Autor přistoupil nikoliv k porovnání jednotlivých států, ale státy si rozdělil do geografických oblastí (Sever, Jih, Východ, Západ), přičemž, jak sám uvádí, jednotlivé vlny rozšiřování často převážně s těmito celky souvisí.

Stěžejní kapitolou je kapitola čtvrtá, kde je samotná analýza dopadu rozšiřování Evropské unie. Cílem je porovnání hodnot EU s hodnotami států, které tvořily EU před jejím rozšířením, přičemž se porovnává období od roku rozšíření po rok, který přechází dalšími rozšíření. Samotná analýza je prováděna jak vizuálně pomocí hodnot zanesených do grafů a map, tak s využitím deskriptivní statistiky, kdy základními ukazateli pro sledování variability sleduje odlišnosti, které nastaly s nově přistupujícími státy. Výsledky analýzy jsou dle mého názoru poměrně dobře ilustrovány a okomentovány, ačkoliv je sice z některých formulací patrná jistá prozatímní nezkušenost autora s psaným odborným textem. Veškeré grafické objekty jsou velmi dobře zpracované. Co může trochu rušit plynulost čtení práce, je odkazování na souhrnné vývojové grafy porovnávající křivky EU a EU-1, které jsou uvedeny až na konci kapitoly a čtenář často musí od odkazu v textu na tento objekt listovat až několik stran dopředu. V Závěru práce jsou shrnuty poznatky, ke kterým autor v předchozích kapitolách přišel a je zde nastíněno také, jaký dopad na hodnoty sledovaných ukazatelů by mohly mít další vlny rozšiřování.

Z uvedeného je patrné, že k práci jako školitel v současné době nemám příliš. Je to dáno tím, že Oldřich Hašek často využíval možnosti konzultovat jednotlivé postupy a jeho snahou odevzdat práci, která bude přínosná, tj. že nerezignoval po neúspěších s aplikací statistických testů, ale snažil se najít způsob, jak dopady rozšiřování zhodnotit. To si myslím, že se mu nakonec povedlo – ačkoliv se jedná pouze o deskriptivní statistiku, tento přístup u práce tohoto typu dostatečný. Také je nutné ocenit snahu autora získat kompletní datovou matici vybraných ukazatelů za sledované roky, což bylo také poměrně náročné – i proto je možná na škodu, že získaná data nevyužil pro přílohovou část. Přesto se domnívám, že předkládaná práce Oldřicha Haška splňuje náležitosti kladené na bakalářskou práci, a proto

navrhuji přijmout překládanou bakalářskou práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2012-09-01